

МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

РОЛЬ І МІСЦЕ НАРОДНОГО ТАНЦЮ В ЖИТТІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

Ярина Зінюк,

III курс, педагогічний факультет.

Науковий керівник – *Стасько Б. В.*,

кандидат педагогічних наук, доцент.

На сьогоднішній час широкої популярності набув український народний танець. Він відіграє велику роль у нашому повсякденному житті. Це пояснюється невичерпним багатством танцю, його барвами, життєрадісним запалом, великою ширістю, тонким і м'яким народним гумором. Наявність яскравих побутових рис і особливостей, поєднаних віртуозною технікою, надає українському танцю своєрідного колориту, а самобутні і виразні танці західних областей України, доповнюють і збагачують хореографічне мистецтво України.

“Український танець наповнений мальовничими фігурами, і широкою, нічим не обмеженою фантазією думок”[1]. Він перейнятий духом веселих танцювальних пісень, повних кипучості, енергії, бадьорості та невимушеної широкі розваги, справжнього народного життя України.

Отже, щоб у майбутньому побачити такі народні танці ще кращими “треба відроджувати його, вчитися і, спільними силами збирати, відповідний танцювальний матеріал”[2]. Відтворювати танці треба так само пильно, бережно із любов'ю, як пісні, музику, казки, тобто як кожен цінну старовину нашого українського народу.

Народний танець – один із видів народного мистецтва. Народна творчість – це історична основа, на якій розвивалася і розвивається світова художня культура, одна із форм суспільної свідомості і суспільної діяльності, явище соціально зумовлене. Як і інші форми суспільної свідомості, зокрема, релігія, політична і правова ідеологія, народна творчість, розвивається під впливом конкретної історичної дійсності. Народна творчість включає в себе різні види художньої діяльності народу – поетичну творчість, театральне, музичне, танцювальне, декоративне, образотворче мистецтво. Народна танцювальна творчість виникла у нелегкому, тривалому процесі колективної трудової діяльності. Пізнання світу засвоєння дійсності первісною людиною поєднувалось із формуванням її художньо образного мислення.

Праця відіграла величезну роль у походженні танцю. Тут формувалось все те, що давало змогу мовою танцю відтворити складні душевні почуття.

В архаїчній народній творчості тісно злиті, переплетені танці

пантоміми, співи та звуки інструментів, акторські дії і маски – усе властиве людині на даному ступені розвитку суспільства. Словесні, музичні і хореографічні засоби ще не були самостійними, а перебували у стані взаємозв'язку та взаємопроникнення. Танець як мистецтво нерозривно пов'язаний з життям народу був тільки народним. Народний танець органічно пов'язаний з народною музикою та іншими видами народної творчості. З давніх давен він був невід'ємною частиною обрядів, землеробських свят, тощо. У всіх народів поширені так звані народні танці. На Україні відомі “Шевчик”, “Кравчик”, “А ми просо сіяли”, “Дроворуб”. До давніх видів танців відносять військові. Українські військові танці збереглися до нашого часу – “Аркан”, “Тонта”. З глибокої давнини існують хороводні танці.

Витоки хороводів – у старовинних народних святах та обрядах (завивання, запалювання вогнищ, завиття вінків). Хороводи поширені в усіх слов'янських народах. Поступово, втрачаючи обрядовий зміст, вони почали відображати специфіку духовної культури народу. Що до характеру виконання, народні танці дуже різноманітні: швидкі, повільні, масові, групові, парні та сольні.

В постійному, безперервному процесі творчості народна музика, танець видозмінюється, відображаючи зміни в історичному, соціальному, побутовому, культурному житті народу. На основі народного танцю виник професійний бальний танець. Взаємовпливи професійного та народного мистецтва – основа для виникнення нових тенденцій у розвитку класичної народної музики і танцю.

Отже, народний танець як один з видів народного мистецтва, становить невід'ємну складову духовного життя українського народу.

1. Гуменюк А.І. Класифікація та характеристика українського народного танцю. – К.: Наукова думка, 1969.

2. Василенко Кім. Лексика українського народно-сценічного танцю. К.: Мистецтво, 1996.